

Rozhovor s guvernérom Národnej banky Slovenska Jozefom Makúchom

(23.05.2018; Televízna stanica STV 1; Ranné správy; 07.30; por. 10/15; Miroslav Frindt / Miroslav Frindt)

Miroslav Frindt, moderátor:

"Tento rok si pripomínáme 25. výročie vzniku samostatnej Slovenskej republiky, hovoríme o tom často aj v Ranných správach, no a s tým súvisia aj mnohé inštitúcie, ktoré sme tu dovtedy nemali. Jednou z nich je aj **Národná banka Slovenska**, no a pozvanie do Ranných správ prijal **guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch**. Dobré ráno, vitajte."

Jozef Makúch, guvernér Národnej banky Slovenska:

"Dobré ráno, ďakujem pekne."

Miroslav Frindt:

"Tak už keď sme začali hovoriť o tom výročí povedzme, že akým spôsobom si ho pripomína **Národná banka**?"

Jozef Makúch:

"**Národná banka** si ho pripomína celý rok, pretože to výročie bolo aktuálne 1. januára tohto roku, pretože sme vznikli 1. januára 93. Prvá akcia bola akcia so zamestnancami **banky** v NTC, kde sme si to pripomenuli tak trochu veselšie. Ďalej bola taká zaujímavá športová akcia minulú sobotu 25-kilometrových **bankových**, kde na počesť 25. výročia 90 zamestnancov nastúpilo a 70 dokonca odišlo celých 25 kilometrov. Dneska máme poobede sympóziu, kde budeme všetci guverneri plus traja českí guverneri za toto obdobie, kde budeme hovoriť v našej kongreske tak úplne voľne, kto ako z nás vidí tých 25 rokov. Večer bude oficiálna recepcia za účasti pána prezidenta Kisku a pána podpredsedu vlády a ministra financií Kažimíra a mnohých ďalších vzácných hostí. Ďalej 5. júna budeme mať odbornú konferenciu, kde budeme mať veľa veľmi zaujímavých spikrov zo zahraničia, rečníkov zo zahraničia a na záver 22. septembra bude Deň otvorených dverí."

Miroslav Frindt:

"Pre ľudí..."

Jozef Makúch:

"Samozrejme."

Miroslav Frindt:

"Podme trochu ďalej do histórie, podme na ten úplný začiatok, kedy **Národná banka** vznikla a tam bol jeden taký veľmi zaujímavý moment, s ktorým sa už dnešní mladí ľudia nestretnú, a to je kolkovanie peňazí federálnych. Bol to zložitý proces myslíte na tú dobu, prečo vôbec k tomu muselo dôjsť?"

Jozef Makúch:

"Proces nebol technicky zložitý, náročný bol hlavne časovo. Pretože pôvodne sme mali dohodu, že československé peniaze, československá mena bude obiehať po celej republike bývalej, teda aj v Čechách aj na Slovensku ešte minimálne 6 mesiacov. Ale došlo k dohode, že bude ukončený tento obeh meny už 8. februára, čiže po šiestich týždňoch. My sme tým pádom stratili zhruba 5 mesiacov na kolkovanie. Čiže sme museli stihnúť v enormne krátkom čase dostatočný počet **bankoviek** okolkovať, čiže to robili nielen pracovníci **Národnej banky**, ale aj **VÚB** a Sporiteľne, za čo im aj dneska ešte ďakujeme. A kolkovalo sa vo dne, v noci, soboty, nedele, proste nonstop. Takže keby sme to neboli stihli, tak neokolkované **bankovky** z Čiech by sa boli dostali na náš trh, do našej ekonomiky a ekonomika by skolabovala. Čiže sme museli jednoducho stihnúť do toho 8. februára."

Miroslav Frindt:

"Rátalo sa s oddelením mien počas vlastne tých rokovaní o rozdelení republiky? V podstate asi áno."

Jozef Makúch:

"Samozrejme, to je nevyhnutné, aby sa meny oddelili, len sme mysleli a mali vyrokované, že budeme mať viac času, minimálne teda bolo do 1. júla."

Miroslav Frindt:

"Veľká téma, v tých 90-tých rokoch bolo aj ozdravovanie **bankového** sektora. Čo to znamenalo pre **Národnú banku** vtedy v tom čase?"

Jozef Makúch:

"Pre **Národnú banku** to bolo dosť hektické obdobie, pretože sme mali nejaký projekt, ako ozdravíme **bankový** sektor, ktorý mal byť v rokoch 94 až 97, prípadne osem, ale nebola politická vôľa tento projekt uskutočniť. My sme aj prvú časť projektu urobili, vyhodnotili sme, v akom stave **banky** sú, dovolím si povedať, že štátne boli naozaj v katastrofálnom stave a nesplácané úvery, nedobytné pohľadávky boli viac

ako 40-percentné. Obnovili sme potom tento proces po voľbách 98, keď tá politická vôľa bola. To, že nebola politická vôľa znamená, že odmietla vláda navrhnúť do parlamentu zákony, ktoré by umožnili to ozdravenie. Potom tie zákony boli prijaté a ozdravenie v rokoch 98 až 2003 sa urobilo, bolo a bolo veľmi úspešné."

Miroslav Frindt:

"Hovoríte, že bolo úspešné, Slovensko v roku 2009 prijalo euro, vstupovali sme do **európskej menovej únie**. Je to zložitý proces zaviesť novú menu, na ktorú možno niektorí starší ľudia vtedy ešte pozerali s takou nedôverou?"

Jozef Makúch:

"Proces to bol náročný hlavne preto, že sú tam veľmi prísne podmienky, ktoré sme museli splniť. A tie podmienky sa vyhodnocujú, je tam tzv. čakáreň ERM-2, kedy sa zaviazeme k tomu, že budeme mať kurz zafixovaný na nejakej úrovni, respektíve sa bude pohybovať v koridore plus, mínus 15 percent. Toto obdobie je minimálne dvojročné, ale sú štáty, kde neskončilo dodnes, čiže trvá dlho. Nie je žiadna horná hranica obmedzenia. My sme tieto podmienky splnili a čo je dôležité, sa hodnotí nielen splnenie podmienok, ale aj udržateľnosť týchto podmienok do budúcnosti. To je ešte dôležitejšie niekedy, lebo nie je problém technicky splniť podmienky, ale udržať tú úroveň. A to sa nám podarilo, takže od januára 2009 sme mali tú exkluzivitu používať euro a bolo to naozaj v pravý čas, pretože práve začala kríza a so slovenskou korunou by sme tú krízu boli oveľa horšie ustáli."

Miroslav Frindt:

"Taký váš osobnejší názor teraz sa spýtam, sám ste povedali, že sú štáty, ktoré sú v tej čakárni veľmi dlho a dlhšie. Je lepšie byť tam dlhšie, alebo kratšie, čo myslíte?"

Jozef Makúch:

"Podľa môjho názoru je lepšie tam byť kratšie, pretože čím dlhšie ste tam, tak tým to môže mať negatívnejší vplyv aj na verejnú mienku a podobne. A dobré je, keď sa zavádza takáto mena ako euro vtedy, keď je veľká podpora obyvateľstva, čo na Slovenska bola."

Miroslav Frindt:

"Keď prišlo euro, tak mnohí si tak laicky mysleli, že už **Národná banka Slovenska** nemá opodstatnenie. Na čo všetko ďalej **Národná banka Slovenska** jednak v rámci kompetencií, a potom zo zákona, na čo všetko musí dohliadať?"

Jozef Makúch:

"Priznám sa, že som si myslel, že táto otázka už dávno upadla do zabudnutia, ale keďže ste ju položili, tak odpoviem. **Národná banka Slovenska** má spoluzodpovednosť za celý vývoj v **eurozóne**, sa musíme pripravovať nielen na slovenskú ekonomiku, ale na ekonomiku všetkých 19-tich v súčasnosti štátov. Čiže potrebujeme oveľa viac analytickej práce na bývalom menovom úseku, teraz je to útvar menových analýz atď. Je oveľa viac roboty a potrebujeme oveľa viac roboty robiť v angličtine. Vtedy nám stačilo v podstate všetko v slovenčine. Čiže je to naozaj viac roboty a aj viac ľudí."

Miroslav Frindt:

"A čo sa týka dozoru a hlavne možno ešte aj vec, že mnohí ľudia ani netušia, že na **Národnú banku** sa môžu obrátiť s nejakými podnetmi, keď majú problémy s nejakými finančnými inštitúciami. Akými?"

Jozef Makúch:

"Ja by som to tak širšie povedal. **Národná banka Slovenska** má reguláciu a **dohľad nad finančným trhom**, celým **finančným trhom**, nielen nad **bankovým trhom**. A znamená to, že je súčasťou, pokiaľ ide o **bankovú časť bankovej únie**. Pokiaľ ide o tie podnety, tak súvisí to hlavne s tým, že od roku 2015 máme aj novú kompetenciu, to je ochrana spotrebiteľa. Je to kompetencia, ktorá je večným reputačným rizikom si dovoľm povedať, lebo nedá sa rozhodnúť pre obidve strany pozitívne. Naším cieľom je chrániť spotrebiteľa podľa tohto zákona, ale zároveň zabezpečovať stabilitu **finančného trhu** a stabilitu bánk podľa iných zákonov. Čiže je to tak trošku schizofrénia, konflikt záujmov, ktorý sme oddelili prísny oddelením týchto dvoch útvarov v **banke**. Tých podnetov je naozaj veľmi veľa, sú to tisícky podnetov, ktoré k nám prichádzajú, je to enormná robota tie podnety vybaviť a vybaviť ich podľa možnosti včas a slušne. A samozrejme kvalitne a tak, aby tam bolo učené zákonu zadosť. Lebo spravodlivosť a zákon sú niekedy dve rôzne veci."

Miroslav Frindt:

"Hostom Ranných správ bol **guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch**. Veľmi pekne vám ďakujem, že ste si našli čas a nech sa **Národnej banke** darí. Dovidenia."

Jozef Makúch:

"Ďakujem pekne, dovidenia."